

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 50/2006
25.8.2006

Asia: Irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Päätös, johon haetaan oikaisua

Vankilan johtajan 17.11.2005 tekemä päätös, jolla A on valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin nojalla irtisanottu vankeinhoitolaitoksen yhteisiin kuuluvasta vanhemman vartijan virasta. Irtisanomisajaksi on määrätty kuusi kuukautta päätöksen tiedoksiannosta.

Perusteet:

Irtisanomisen perusteena oli vankien ohjaus- ja valvontatehtävissä toimivalle virkamiehelle sopimaton käyttäytyminen ja virkavelvollisuuksien vastainen toiminta.

A on ollut 19.9.2005 luvatta poissa työvuoroltaan. A:ta ei ole tavoitettu tuolloin myöskään puhelimitse. A on 4.10.2005 pidetyssä puhuttelussa myöntänyt sen, että poissaolo johtui alkoholin liiallisesta käytöstä ja sen, ettei hän ollut ilmoittanut poissaolostaan vankilalle.

A:n liialliseen alkoholin käyttöön ja siitä johtuviin luvattomiin poissaoloihin on jouduttu aikaisemminkin puuttumaan. Vankilan johtaja on antanut 22.2.1999 kirjallisen huomautuksen sekä kirjallisen varoituksen 31.7.2000 ja 4.9.2001. Vankilan johtaja on luvattomasta poissaolosta 2.3. ja 3.3.2002 työvuorosta irtisanonut 5.4.2002 A:n vanhemman vartijan virastaan, mutta virkamieslautakunta kumosi päätöksen eikä korkein hallinto-oikeus ole 13.3.2003 antamallaan päätöksellä muuttanut virkamieslautakunnan päätöstä.

Vankilan johtaja on antanut A:lle viimeksi 27.6.2005 kirjallisen varoituksen liiallisen alkoholin käytön ja virkavelvollisuuksien vastaisen toiminnan johdosta. A oli ollut liiallisen alkoholin käytön vuoksi luvatta poissa työvuoroistaan 25.5. - 7.6.2005. Työnantaja oli varannut A:lle hoitopaikan kuntoutuskeskitykseltä, mutta A ei ollut sinne ilmoittautunut.

Kirjallisten huomautusten ja varoitusten lisäksi A on usein ollut alkoholi-ongelmansa johdosta puhutteluissa, joissa hänelle on selvitetty, että liiallinen alkoholinkäyttö ja luvattomat poissaolot ovat vastoin ohjaus- ja valvontatehtävissä toimivan virkamiehen virkavelvollisuuksia ja että esteestä

saapua ennalta määrättyihin työvuoroihin on viipymättä ilmoitettava vankilalle. A:ta on myös ohjattu alkoholiongelman johdosta hoitoon. Näistä seikoista huolimatta A on vaarantanut sen erityisen luottamuksen, jota hänen asemansa vankien ohjaus- ja valvontatehtävässä toimivana virkamiehenä edellyttää.

Oikaisuvaatimus

Irtisanomispäätös on kumottava.

Vaatimuksen perusteet:

A kiistää myöntäneensä 4.10.2005 pidetyssä neuvottelussa olleensa alkoholin vaikutuksen alaisena 19.9.2005. A:n poissaolosta 19.9.2005 ei ole edes väitetty aiheutuneen työnantajalle ongelmaa. A:n tehtävät ja työpäivän 19.9.2005 merkitykset työnantajalle huomioon ottaen asiassa ei ole lain edellyttämää erityisen painavaa syytä irtisanomiselle. A korostaa sitä, että asiassa on kysymys yksittäisistä tapahtumista eikä jatkuvasta laiminlyönnistä. Aikaisempia tapahtumia, jotka johtivat irtisanomisprosessiin 5.4.2002, ei voida ottaa enää irtisanomisperusteina huomioon. Myöskään kesäkuun 2005 tapahtumia ei voida ottaa enää huomioon, koska niihin ei ole vedottu kohtuullisen ajan kuluessa. Irtisanomisperustetta arvioitaessa on otettava huomioon ainoastaan tapahtumat 19.9.2005.

A on ollut vankeinhoitolaitoksen palveluksessa vuodesta 1987 lukien ja hän jää eläkkeelle 5.2.2007. A on hoitanut virkatehtävänsä muutoin moitteetta, eikä yksittäistä työvuorosta poisjääntiä voida pitää irtisanomiseen oikeuttavana syynä. A viittaa osaston päälluottamusmiehen B:n ja lähiesimiestensä lausuntoihin, jotka ovat oikaisuvaatimuksen liitteinä.

Työnantaja on laiminlyönyt selvittää A:n alkoholiongelman hoidon tarpeen ja järjestää hänelle lupaamansa hoitopaikan.

Vastine:

Vankila on antanut vastineen, jossa esitetään oikaisuvaatimusta hylättäväksi perusteettomana. Vastineen mukaan erityisen painavana syynä on pidettävä sitä, että vaikka A:lle on samasta asiasta annettu huomautus ja kolme kirjallista varoitusta sekä häntä on puhuteltu useita kertoja, tapahtumat toistuvat. Tämä osoittaa A:ssa piittaamattomuutta esimiehen antamiin käskyihin ja ohjeisiin. A on rikkonut toistuvasti vankeinhoitolaitoksen virkamiehenä valtion virkamieslain 14 §:n, rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain 7 §:n, vankeinhoitolaitoksen työjärjestyksen 12 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohtien säännöksiä, mikä on johtanut vanhempi vartija A:n irtisanomisiin.

Vastaselitys:

A on antanut vastaselityksen, jossa korostetaan sitä että irtisanomisharkinnassa on tarkasteltava ainoastaan A:n poissaoloa 19.9.2005. Vanhemmillä tapahtumilla ei voi olla vankilan väittämää merkitystä asiassa.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Sovellettavat säännökset:

Valtion virkamieslain (750/94) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Vankeinhoitolaitoksen työjärjestyksen 12 §:n mukaan rangaistuslaitoksen palveluksessa olevan tulee muun muassa tarkoin noudattaa säännöksiä ja määräyksiä sekä esimiehen ohjeita ja käskyjä sekä käyttäytyä työssä ja vapaa-aikana tavalla, joka ei heikennä vankeinhoitolaitoksen uskottavuutta.

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Saman pykälän 3 momentin mukaan irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitetulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Selvitys tapahtumista

Vanhempi vartija A on irtisanomispäätöksen mukaan 19.9.2005 jäänyt pois hänelle ennalta määrätystä työvuorosta siitä mitään vankilalle ilmoittamatta. Päätöksen perusteluissa on myös viitattu A:n liialliseen alkoholin käyttöön ja siitä johtuviin aikaisempiin luvattomiin poissaoloihin työvuoroista.

A:lle on 22.2.1999 annettu kirjallinen huomautus luvatta poissaolosta työvuorosta 14. - 20.1999.

A on 18.1.1999 allekirjoittanut hoitokehotuksen ja hoitositoumuksen alkoholin väärinkäytön johdosta. A oli samana päivänä poistunut kuntoutuskeskitykseltä ja keskeyttänyt katkaisuhoidon.

A, A-klinikan työntekijä ja työnantajan edustaja ovat 3.3.1999 allekirjoittaneet hoitosopimuksen, jonka mukaan hoitokeskustelut ovat aluksi kaksi kertaa kuukaudessa ja myöhemmin sopimuksen mukaan.

A:lle on 31.7.2000 annettu kirjallinen varoitus luvatta poissaolosta 9.7.2000. Vastineen mukaan saman tapauksen yhteydessä vankilan henkilökunta on hakenut A:n tämän kotoa ja vieneet päivystykseen ja toimitaneet edelleen katkaisuhoidon kuntoutuskeskitykselle.

Vankilan johtaja on 28.2.2001 puhutellut A:ta vankilalle tulleista A:n alkoholin käyttöä koskevien ilmoitusten johdosta. Tilanne tuntui olevan A:n hallinnassa.

A:lle on 4.9.2001 annettu kirjallinen varoitus luvatta poissaoloista työvuoroista 10.8.2001 ja 13.8.2001. A oli 14.8.2001 hakeutunut itse vapaaehtoisesti hoitoon alkoholi-ongelmansa vuoksi.

Vankilan johtaja ja apulaisjohtaja on 19.11.2001 päivätyn muistion mukaan puhutellut A:ta sairausloman vuoksi ja kehottanut pidättäytymään alkoholin käytöstä. A oli ilmoittanut ottavansa yhteyttä A-klinikalle asian vuoksi.

Vankilassa on 3.12.2001 pidetty yhteisneuvottelu, jossa käsiteltiin A:n alkoholiongelmaa ja työkykyisyyttä. Sovittiin työterveyslääkärin vastaanotosta, päätettiin yrittää saada hoitojatkumo A-klinikalle.

A, A-klinikan työntekijä ja työnantajan edustaja ovat 31.12.2001 allekirjoittaneet hoitosopimuksen alkoholiongelman hoitamiseksi. Hoitosuunnitelma on allekirjoitettu 12.12.2001.

A on 2.3.2002 ja 3.3.2002 ollut poissa työvuoroista siitä mitään ennalta vankilaan ilmoittamatta, josta johtuen A on 5.4.2002 irtisanottu vanhemman vartijan virasta. Koska A:lle on kuitenkin myöhemmin myönnetty palikatonta virkavapautta ajalle 1.-10.3.2002, virkamieslautakunta kumosi irtisanomispäätöksen ja katsoi, että työnantaja on hyväksynyt poissaolon. Korkein hallinto-oikeus ei muuttanut virkamieslautakunnan päätöstä.

A:lle on 27.6.2005 annettu kirjallinen varoitus luvattomasta poissaoloista työvuoroista 25.5. - 7.6.2005 ja liiallisesta alkoholin käytöstä. Päätökseen kirjatun mukaan virkavelvollisuuksien vastaisiin toimintoihin puuttumisessa otettiin huomioon pitempi aikaväli edellisiin samankaltaisiin virkavelvollisuuksien vastaisiin toimintoihin. Vastineen mukaan A:lle varattiin työnantajan toimesta aika päihdehoitoon kuntoutuslinikalle 27.5.2005, mutta A ei ollut ilmoittautunut sinne.

A on esittänyt työterveyslääkäri C:n 14.12.2005 allekirjoittaman lääkärinlausunnon, jonka mukaan C on hoitanut A:ta alkoholiriippuvaisuuden takia ja ohjannut hänet katkaisuhoidon vuonna 1999 sekä katkaisuhoidon jälkeiseen kuntoutukseen. Viime vuosina C ei ole toiminut A:n työterveyslääkärinä, mutta sairauskertomuksen mukaan A on vuonna 2002 asioinut päihdeongelman takia työterveysasemalla. A:lla on krooninen alkoholi-ongelma, jonka takia hän on ollut hoidossa ainakin Medivireen työterveysasemalla, A-klinikalla ja katkaisuasemalla sekä katkaisun jälkeisessä kuntoutuksessa. A:lle on 19.3.2002 kirjoitettu resepti Antabuslääkkeeseen, jota hän on kertonut käyttäneensä siitä lähtien lyhyitä taukoja lukuun ottamatta. A on ilmoittamansa mukaan pitänyt syyskuussa 2005 kahdenkolmen viikon tauon ja käyttänyt tuolloin jonkin verran alkoholia.

A on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut myös pitkään työuraansa ja esittänyt luottamusmies B:n 24.10.2005 päivätyn lausunnon sekä lähiesimiestensä ylivartijoiden D:n ja E:n 12.12.2005 päivämäärän lausunnon, joiden mukaan A on vastuuntuntoinen virkamies, joka on hoitanut hänelle annetut tehtävät moitteettomasti. Lähiesimiesten lausunnon mukaan he eivät ole havainneet A:n olleen työssä juopuneena tai krapulaisena.

Oikeudellinen arvio

A on oikaisuvaatimuksessaan ja vastaselityksessään korostanut sitä, ettei irtisanomisperusteena voida ottaa enää huomioon muita edellä selostettuja tapahtumia kuin 19.9.2005 tapahtunut poissaolo. Tapahtumat ennen irtisanomisprosessia 5.4.2002 ovat vanhentuneet. Myös kesäkuun 2005 tapahtumat eivät ole enää merkityksellisiä, koska niihin ei ole vedottu kohtuullisessa ajassa.

Irtisanomisperusteeseen on valtion virkamieslain 23 §:n 3 momentin mukaan vedottava kohtuullisessa ajassa siitä, kun irtisanomisperuste on tullut viranomaisen tietoon. Asiassa ei sinänsä ole edes väitetty, etteikö irtisanomiseen johtaneeseen tapahtumaan, luvattomaan poissaoloon työvuorosta 19.9.2005, ole vedottu laissa tarkoitettussa kohtuullisessa ajassa. Ne tapahtumat, joista on annettu aikaisemmin kirjallinen varoitus, eivät voi olla irtisanomisen perusteena, mikäli varoituksen antamisen jälkeen varoitukseen johtanut käyttäytyminen ei ole toistunut.

A:ta on virkamieslain periaatteen mukaisesti yritetty ohjata ohjein ja neuvoin. A:ta on myös muistutettu pidetyissä palavereissa useampia kertoja virkavelvollisuuksien noudattamisesta ja myös poissaolon ilmoittamisen tärkeydestä. A:ta on hänen alkoholiongelmansa johdosta paitsi ohjattu hoitoon yritetty puhe- ja neuvoin auttaa. Kirjallisissa huomautuksissa ja varoituksissa on myös ollut kysymys luvattomasta poissaolosta ennalta määrätystä työvuorosta. Poissaolot ovat A:n ilmoittaman mukaan johtuneet liiallisesta alkoholin käytöstä, jonka johdosta A on ohjattu hoitoon. Hoitosopimukset on allekirjoitettu maaliskuussa 1999 ja joulukuussa 2001. A:lle on ollut paikka varattuna myös toukokuussa 2005, jolloin A ei ollut kokenut tarvitsevänsä hoitoa.

Luvaton poissaolo työvuorosta 19.9.2005 osoittaa, että A ei ole muuttanut käyttäytymistään annettujen varoitusten johdosta. Tässä tilanteessa A:n aikaisempi virkavelvollisuuksien vastainen toiminta ja erityisesti luvaton poissaolo työvuoroista 25.5. - 7.6.2005 on voitu ottaa irtisanomisharkinnassa raskauttavana tekijänä huomioon. Viimeisintä varoitusta kesäkuussa 2005 annettaessa on lieventävänä seikkana otettu huomioon pidempi aika edellisiin virkavelvollisuuksien laiminlyönteihin.

A on painottanut myös sitä, ettei hän ollut 19.9.2005 alkoholin vaikutuksen alaisena, vaan juominen ajoittui tätä edeltävään sairausloma-aikaan. Siitä, mitä A oli 4.10.2005 pidetyssä puhuttelussa sanonut tai ainakin tarkoittanut, on kaksi ristiriitaista käsitystä. Asiassa on kuitenkin kiistatonta se, että A oli 19.9.2005 poissa hänelle ennalta määrätystä työvuorosta ja se, ettei hän ollut ilmoittanut poissaolostaan ennalta vankilalle. A ei ole myöskään jälkikäteen ilmoittanut mitään hyväksyttävää syytä poissaololleen. Tämä osoittaa A:ssa piittaamattomuutta hänelle annetuista huomautuksesta ja varoituksista sekä ohjeistuksesta. Selvää on myös että A:n on täytynyt olla tietoinen siitä, että hän jäämällä pois työvuorostaan on toiminut virkavelvollisuutensa vastaisesti ja aiheuttanut työvuorojärjestelyissä tarpeen yhtäkkiseen muutokseen.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen ja koska A on, huolimatta saamistaan varoituksista ja ohjeistuksesta, toistuvasti laiminlyönyt virkavelvollisuuksiaan olemalla poissa työstä luvattomasti siitä ennalta ilmoittamatta

sekä esittämättä poissaoloonsa laillista perustetta, vankilalla on ollut laissa tarkoitettu erityisen painava syy irtisanoa A vanhemman vartijan virasta. Asiaa ei muuta toiseksi se, että A on esitettyjen lausuntojen mukaan hoitanut työssä ollessaan tehtävänsä moitteettomasti.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § ja 25 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen sekä jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, Jalava, A. Nieminen, Komulainen ja Sipiläinen.